

BERICHTEN EN VARIA

IN MEMORIAM MARIE VAN DOORN

Tot mijn groot leedwezen ontving ik uit Indië de droeve tijding van het plotseling overlijden van onzen geachten collega Marie van Doorn te Lawang.

Zooals de oudere Amsterdamsche collega's zich wel zullen herinneren maakte Marie van Doorn eenige jaren deel uit van het Bestuur der A. T. V. en hoe vaak hebben wij niet op onze bestuursbijeenkomsten genoten van haar prettige opgewekte natuur.

Na sedert 1906 te Amsterdam gevestigd te zijn geweest, vertrok ze ongeveer 10 jaar geleden naar Indië, trad daar in het huwelijk met haren neef den heer N. v. Doorn en vestigde zich te Soerabaja, waar ze zich in een zeer welvarende praktijk mocht verheugen.

Juist kort geleden werd zij benoemd tot Gouvernements-Tandarts en leerares aan de Ned. Ind. Artsenschool te Soerabaja.

Helaas, lang heeft zij deze functie niet kunnen bekleeden.

Een ernstige malaria aanval maakte aan dit jonge energieke leven zoo onverwachts een einde.

Wij allen verliezen in haar een goed collega.

R. I. P.

J. A. SALOMONS.

Amsterdam, September 1924.

De T. S. V. „John Tomes” verzoekt ons plaatsing van het volgende:

Aan de Nederlandsche Tandartsen.

De Tandheelkundige Studenten-Vereeniging „John Tomes” ziet zich ook dit jaar wederom genoodzaakt een verzoek te richten tot de Nederlandsche tandartsen, en wel in verband met de mogelijke uitgifte van haar almanak voor 1925.

Moesten wij verleden jaar vanaf deze plaats reeds mededeelen, dat om de almanak-uitgifte financieel mogelijk te maken, het benoodigde aantal advertenties niet kon worden bereikt; helaas is dit heden in nog sterker mate het geval.

Wordt financieel de almanak-begroting niet beter, dan zal het jaarboek, ondanks het geliefd zijn bij vele afgestudeerden zoowel als bij studenten, gedoemd zijn te verdwijnen.

Wij, redactie, trachten echter optimisten te blijven. Aan de Nederl. Tandartsen in het algemeen, aan de oud-Tomes leden in het bijzonder, ons optimisme niet te beschamen.

Op hen, die reeds vorige jaren ons steunden door een exemplaar aan te vragen, rekenen wij vast. Bovendien verwachten wij veel aanvragen van hen die „Tomes” in den loop der jaren vergaten, en juist door een almanak in de gelegenheid worden gesteld nog eens een kijkje te nemen in de huidige tandheelkundige-studenten maatschappij.

Wij verwachten dan ook spoedig alle toegezonden briefkaarten ingevuld terug. Zoo zij het!

De Almanak-Redactie,
T. S. V. „JOHN TOMES.”

American Dental Society of Europe.

In de dagen van 5 tot en met 8 Augustus, hield de American Dental Society of Europe, voor het eerst, 51 jaren na haar oprichting, haar jaarlijksche vergadering hier in Nederland, en wel in 't Hotel de l'Europe in Amsterdam, onder voorzitterschap van Dr. G. A. Roussel uit Parijs.

Ca. 135 van de in de grootste steden van Europa praktiseerende Amerikaansche tandheekkundigen en verder verschillende gasten, overgekomen uit Amerika, waren aanwezig. De lange reeks van wetenschappelijke voordrachten en klinische demonstraties, plus de bij dergelijke internationale bijeenkomsten behorende feestelijkheden maakte dat men niet met een „8-urigen arbeidsdag” kon volstaan.

Nadat ondergeteekende de gasten welkom in Nederland had geheten, gaf de Voorzitter in zijn Openingsrede een interessant overzicht over den invloed welke de Amerikaansche tandheekkundige pioniers hier in Europa, zooals Brewster, Evans, Miller, Jenkins, Abbot, Davenport, e. a. hebben gehad op de ontwikkeling der tandheekkundige wetenschap in 't algemeen.

Onder de voordrachten waren in 't bijzonder de mededeelingen van Dr. Kritchevsky, een der medewerkers van Professor Besredka, van het Instituut Pasteur in Parijs, over zijn onderzoekingen betreffende den invloed der anaerobe bacteriën op de pathologische toestanden in de tandpulpa, zeer belangwekkend, en mag het wel verwacht worden, dat deze onderzoekingen in de toekomst, wanneer ze doorgezet worden, van groote beteekenis zullen zijn, en ons een beter inzicht geven in vele dingen, welke voor ons nog duister zijn.

Heel interessant was ook de demonstratie van een paar der films, welke gemaakt zijn door Professor Dr. Morineau in Parijs, en gebruikt worden bij het tandheekkundig onderwijs daar. Tusschen haakjes kan hier gezegd worden, dat pogingen worden gedaan om een serie van deze onderwijs-films hier te krijgen, om ze te kunnen demonstreeren voor de deelnemers aan de a.s. vergadering der V. v. N. T. in November.

Door Dr. Fielden Briggs, (Londen), Dr. Biddle, (Chicago) en Dr.

Trelford, (Montreal) werden voordrachten gehouden over den invloed van ziekte-toestanden in en bij de tanden op de algemeene gezondheid. In 't bijzonder mag hier wel de aandacht gevestigd worden op de werkelijk buitengewone microscopische praeparaten welke de laatstgenoemde demonstreerde.

Door Sir Dr. Charles Valadier (Parijs) en Dr. Nodine (London) werden verschillende chirurgische operaties verricht op patiënten, welke de Directeur der Gemeentelijke Tandheelkundige Polikliniek welwillend ter beschikking had gesteld.

Zeer opvallend was wel het verschil van de behandeling van gelijksoortige afwijkingen door deze beide operateurs. Terecht zou men hier wel kunnen zeggen „les extrêmes se touchent”, en zooals meestal, de waarheid ligt ook hier wel in 't midden, immers den afstand tusschen een „mirakeldokter” en een „chirurgische charlatan” is niet zoo bijster groot.

Door Professor Dr. Dubeau, Directeur van het Tandheelkundig Instituut in Montreal werd eenige mededeelingen gedaan over zijne ervaringen met de z.g. „Goldenberg's Vaccin”, bij de behandeling van pyorrhoea alveolaris, — waarop een zeer geanimeerde discussie volgde.

Volgens Kritchewsky is deze z.g. „Vaccin” geen vaccin, in de ware beteekenis van het woord, en bestaat het uit een oplossing, inhoudende gedooide zeer gemakkelijk te cultiveeren mond-microben. De invloed van dit „vaccin” wanneer het geïnjecteerd wordt, b.v. in geval van pyorrhoea alveolaris, is daarom niet anders dan dat een z.g. „choc protéïtique” plaats vindt, waardoor vermeerderde phagocytosis ontstaat, m.a.w. het heeft dezelfde werking als een injectie b.v. van melk zou hebben. Deze „choc protéïtique” is echter niet ongevaarlijk, en alhoewel Kritchewsky de praktische beteekenis van dit middel bij pyorrhoea behandeling niet betwistte, meende hij toch, dat wij tandheelkundigen uiterst voorzichtig ermee moesten zijn, en raadde hij aan liever de methode van Besredka te volgen, die b.v. bij huidaandoeningen de „vaccin” appliceerde op de huid, m.a.w., dat wij bij de behandeling van pyorrhoea, het alleen zouden gebruiken om in te spuiten in de pouches tusschen tand en tandvleesch. Dr. Aguilar uit Madrid deelde hierna mede, dat hij dit „vaccin” gedurende geruimen tijd gebruikt had d.w.z. geïnjecteerd submucosus in gevallen van pyorrhoea, waarmede hij uitstekende resultaten en geen onaangename nevenwerkingen had gezien.

Sir Charles Valadier gaf hierna een historisch overzicht over het ontstaan van het „vaccin” en deelde o.a. mede, dat hij in 1911 samen met Dr. Bertrand in 't laboratorium van Professor Metznikoff, was begonnen met proeven om een dergelijke vaccin te bereiden. Door Dr. Bertrand, die inmiddels later op het veld van eer was gestorven, was het gelukt dit vaccin, dat volgens Sir Charles in werkelijkheid een vaccin is, samen te stellen. Kleine veranderingen in de samenstelling, later door Dr.'s Coardi, Bonjean en Malvy gedaan, heeft echter het wezen van het vaccin niet gewijzigd. De eer van het samenstellen moet dus altijd aan Dr. Bertrand gegeven worden, en Goldenberg heeft alleen, volgens Sir Charles, Bertrands werk op een unfaire wijze opgenomen en zijn eigen naam eraan verbonden om business ermee te maken. Intusschen heeft Sir Valadier meer dan 5000 Ampoules van dit vaccin geïnjecteerd en altijd met de meest gunstige resultaten.

Door verschillende andere deelnemers werd daarna het pro en contra van het gebruik van het vaccin bepleit, en al heb ik persoonlijk tot nu toe geenerlei praktische ondervindingen ermee gehad, lijkt het mij toch na het gehoorde ten zeerste gewenscht, nu waar ik zie, dat er ook hier in Nederland door een Firma reclame gemaakt wordt voor den verkoop er van, mijne collega's hier te waarschuwen niet al te snel van stapel te loopen, en uiterst voorzichtig ermee te werk te gaan, tot dat wij ook hier wat meer kennis van de werking, zoowel de goede als de slechte, krijgen.

Door Dr. Ryan (New York) werd hierna een voordracht gehouden over de tegenwoordige conserveerende behandeling van geïnfecteerde wortelkanalen.

Zelden, mag ik wel zeggen, heb ik een meer objectief en door en door grondig onderlegde voordracht over een dergelijk onderwerp gehoord. Wanneer die voordracht eens, evenals trouwens alle anderen, in Dental Items of Interest, gepubliceerd wordt, kan ik het lezen hiervan ten zeerste aanbevelen, al zal de lezer misschien de vele lantaarn-plaatjes, welke die voordracht illustreerde, moeten missen.

Door ondergeteekende werd daarna een voordracht gehouden over „Rational ways and means in dental hygiëne”, waarin voornamelijk gewezen werd op de noodzakelijkheid van een grondige voorlichting van het groote publiek betreffende de vaak ondoelmatige samenstelling van het dagelijksche voedsel, het onvoldoende kauwen, de vaak

onlogische wijze van tandreiniging en het gebruik van irrationeele, vaak schadelijke, tandreinigingsmiddelen, als zijnde den weg, welke wij moeten volgen willen wij den strijd tegen het tandbederf met eenige kans op succes aanbinden.

Wanneer ik er dan nog aan toevoeg, dat Dr. Galbreath uit Lausanne een voordracht hield over de beteekenis van het gebruik der ultra-violette stralen in de tandheelkunde, en een demonstratie gaf van den door hem hiervoor gebruikte „Lampada Arnona”, — waarmede schijnbaar schitterende resultaten bereikt worden, zelfs na een korte bestraling, in haast alle gevallen van pijnlijkheid, b.v. na extracties of bij een opkomend absces, enz., — en dat nog verschillende andere deelnemers praktische demonstraties gaven of kortere voordrachten hielden, zal men wel begrijpen, dat er geen tijd was om zich te vervelen in de paar dagen die deze vergadering duurde.

Als een bijzondere welwillendheid, welke ten zeerste door de deelnemers op prijs werd gesteld, had Professor Bolk in het Ontleedkundig Laboratorium, een speciale tentoonstelling laten arrangeeren van zijn wereldberoemde en inderdaad unique verzameling van schedels en kaken. Iederen dag konden de deelnemers deze verzameling komen bezichtigen, en op zeer instructieve wijze werd door de daar aanwezige Assistenten Dr. Mijsberg en Dr. van Geldere, den bezoekers een goeden indruk gegeven van de beteekenis van de onderzoekingen, welke Prof. Bolk aan de hand van dit enorme materiaal doet, en van de resultaten welke reeds bereikt zijn.

Buiten het programma en de officieele feestmaaltijden om, waren verschillende kleinere excursies in en om Amsterdam met Museumbezoeken en het bezichtigen van andere bezienswaardigheden, zoodat verschillende meer particuliere feestelijkheden gearrangeerd, waaraan ook deelgenomen werd door de vele dames welke hun echtgenooten vergezelden.

In de, aan de vergaderzaal, grenzende vijf zalen van het Hotel, was er, zooals bij deze vergaderingen van de A. D. S. E. nu eenmaal gebruikelijk is geworden, — een zeer belangrijke tentoonstelling van de meest moderne tandheelkundige instrumenten en materialen, welke zeer de aandacht trokken van de deelnemers, en waaraan deelgenomen werd door al de grootste huizen op dental gebied zoowel van Europa als van Amerika.

Amsterdam, September 1924.

LIND.

European Orthodontological Society.

Eveneens voor het eerst sedert haar oprichting hield ook de European Orthodontological Society dezen zomer haar congres hier in Nederland in de dagen volgende op de vergaderingen van de A. D. S. E. (9—11 Augustus).

Aan dit congres, dat gehouden werd in 't Paviljoen Vondelpark in Amsterdam, werd deelgenomen door een vijftigtal in de tandheelkundige orthopaedie speciaal geïnteresseerde collega's, door wie deze wetenschap in vele verschillende landen van Europa en Amerika vertegenwoordigd was.

Verschillende zeer belangrijke en interessante voordrachten, waarvan enkele resumé's hier in dit tijdschrift gepubliceerd worden, werden daar gehouden, terwijl verschillende collega's demonstraties gaven.

Dr. Fischer uit New York, de onlangs gekozen voorzitter voor het „International Congres of Orthodontia”, dat gehouden zal worden in New York in 1926, in de dagen juist voor het internationaal tandheelkundig congres in Philadelphia, noodigde alle deelnemers uit dit congres te komen bijwonen, en deelde o.a. een en ander mede omtrent de faciliteiten welke event. deelnemers, hier van Europa die misschien vrees hebben voor de „mighty dollar”, desgewenscht zouden kunnen genieten gedurende hun reis naar en verblijf in Amerika.

Zaterdagavond werd een zeer geanimeerd banquet gehouden, en Zondag namiddag was een autotocht gearrangeerd door Amsterdam, Utrecht en het Gooi naar Laren, waar de avond besloten werd met een gezellig diner en een dansje in de voor buitenlanders werkelijk zeer aantrekkelijke omgeving.

In de huishoudelijke vergadering werd o.a. collega Coebergh als Vice-President gekozen, en enkele nieuw toetredene leden geïnstalleerd.

Als President voor het volgende congres, dat gehouden zal worden in Londen met Pinksteren 1925, werd gekozen Dr. A. L. Hipwell, Parijs.

Voor de deelnemers aan dit congres had Professor Bolk ook zijn collectie ter bezichtiging opengesteld, die Maandagochtend bezocht werd.

Buiten het programma waren ook voor de deelnemers aan dit congres verschillende feestelijkheden, museumbezoeken, enz. gearrangeerd.

LIND.

Amsterdam, September 1924.

Een onderscheiding.

Met zeer veel genoegen namen wij kennis van het feit dat op 31 Augustus j.l. collega A. L. J. C. van Hasselt benoemd werd tot officier in de Orde van Oranje-Nassau.

De heer M. de Boer (Amsterdam) schrijft hierover:

De kwaliteit, in welke collega van Hasselt officieel is gedecoreerd, is mij onbekend, maar in het dagblad, dat het ter onze kennis bracht, stond: tandarts te 's Gravenhage. De lezer kon dus denken hierbij: op grond van persoonlijke verdienste.

Gaarne wil ik die verdienste erkennen, maar ik houd mij overtuigd, dat collega van Hasselt in genoemde gebeurtenis bovenal ziet eene erkenning van de beteekenis der tandheelkunde voor het algemeen welzijn, voor de volksgezondheid. Daarin zou dan ons beroep een zeker aanzien gekregen hebben. Wel waren er reeds twee tandheelkundigen versierd met het Officiers-teeken van de Oranje-Nassau-Orde, maar hunne verdiensten liggen op het gebied: onderwijs. Wanneer wij acht slaan op de vele onderscheidingen, vroeger en nu verleend aan voormannen in de vereenigingen van personen, werkzaam in andere takken van hooger onderwijs, dan worden wij een beetje nuchterder gestemd en komen er toe de hoop uit te spreken, dat collega van Hasselt het beleven mag, dat onze professie van bovenaf in alle opzichten met dezelfde maat gemeten wordt. Wij, gewone praktijk-menschen, kunnen daaraan indirect sterk medewerken, ieder kenne zijn aandeel, maar onze corporatiën, onderwijs niet te vergeten, hebben de grootste verantwoordelijkheid voor het aanzien van den stand.

De meening, dat een „lintje” in van Hasselt's knoopsgat terecht moest komen als het naar onze zijde zou waaien, zal wel algemeen

bijval vinden; want wie zou er ook maar bij benadering zóó werkzaam zijn geweest op het zoogenaamde gebied der sociale tandheekunde en er zóóveel goeds op hebben verricht als hij? Op zijn jubileum, zoo kort achter ons, is dat alles, vooral door collega Klinkhamer, heel goed aangetoond. Juist uit de geschiedenis van dat jubileum is de gevolgtrekking te maken, dat van alle zijden hartelijk ingestemd zal worden met de gelukwenschen, die hem bij dezen worden aangeboden; den dank van alle collega's voor datgene, wat ten grondslag ligt aan deze benoeming tot Officier in de Oranje-Nassau-Orde, heeft hij al in ontvangst genomen.

Vereenigingsphilosophie.

Het Bulletin van de Assoc. générale des Synd. de Pharm. de France geeft leden van een Vereeniging het volgende in overweging:

Bezoek nooit de vergaderingen van Uwe Maatschappij.

Indien gij bij toeval aanwezig moet zijn, zorg dan vooral, te laat te komen.

Oefen steeds kritiek uit op de werkzaamheden der verschillende commissies en van het Bestuur.

Neem nooit een benoeming aan in een commissie of in het Bestuur, want het is veel gemakkelijker kritiek uit te oefenen dan zelf uw tijd te besteden aan een bepaalde taak.

Laat duidelijk blijken, dat gij u ontstemd gevoelt, indien men U niet heeft aangewezen om deel uit te maken van een commissie, maar bedank steeds, als men U benoemd heeft of neem nimmer deel aan de vergaderingen van die commissie.

Indien in de vergadering uw meening wordt gevraagd over eenig onderwerp, zeg dan, dat gij niets hebt op te merken, maar verzuim nimmer, om na afloop van een vergadering of na het nemen van een besluit aan iedereen te vertellen, hoe de zaak had moeten worden behandeld.

Doe nimmer meer dan strikt noodzakelijk is, maar indien anderen het initiatief hebben genomen voor maatregelen in het algemeen belang, verzet U dan daartegen en wijs erop, dat uw Maatschappij door een groepje autocraten wordt beheerscht.

Naar aanleiding hiervan laten wij volgen de tien geboden der beroepssethica die de F. D. I. haar leden voorschrijft:

I. Gij zijt mensch. Tracht goed te doen om het goede zelf en wijdt een gedeelte van Uw tijd aan verzachting van het lijden van anderen.

II. Tracht uzelf te verbeteren als practicus. Studeer. Laat anderen in de vruchten van Uw studie deelen, deel hun de resultaten van Uwe ervaringen mede.

III. Vereenig U met Uwe collega's om Uw beroep te verdedigen en te verheffen. Blijf niet alleen staan.

IV. Het geheim dat U wordt toevertrouwd is heilig. Niets kan U bewegen het mede te deelen.

V. Wees zacht met hen die lijden. Help hen. Hunne belangen gaan voor de Uwe.

VI. Onthoudt U van iedere reclame. Zij verlaagt den practicus en werpt een smet op het beroep.

VII. Tracht een rechtvaardige belooning te verkrijgen van hen die Uwe hulp komen zoeken.

VIII. Heb achting voor Uwe collega's indien ge wilt dat zij U respecteeren.

Wees matig in Uw kritiek en spreek die niet uit wanneer ge daartoe niet genoodzaakt zijt.

IX. Zorg voor een hygiënische en comfortabele omgeving. Verg niet te veel van Uw krachten. Het „teveel” schaadt zoowel den patiënt als uzelf.

X. Vergun geen onwaardige den toegang tot de uitoefening van Uw beroep.

Houd van dat beroep. Zorg dat men het respecteert.

Gevestigd: *Mej. S. Mock*, tandarts, Nieuwe Gracht 62, Haarlem.
G. L. Courbois, tandarts, Prins Mauritsplein 3 den Haag. *Ph. J. Clous*,
 tandarts, Annastraat 4, Oosterbeek.
